

La crisi i el finançament marcaran el destí del tripartit de Montilla

- L'estabilitat de l'aliança de la Generalitat i l'actitud davant Zapatero apunten la imatge del president
- La morositat en l'aplicació de l'Estatut és la cara més negativa, a l'espera dels diners autonòmics

LUIS MAURI

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 22.11.08

José Montilla va fer història com a president abans de prendre cap decisió com a governant. Just en el moment que va accedir al càrrec, el 28 de novembre del 2006, es va convertir en el primer president de la Generalitat democràtica nascut fora de Catalunya, a l'empobrit camp andalús de mitjans del segle passat. Amb la seva família, va ser un emigrant més dels centenars de milers que, esperonats per la necessitat, van arribar a Catalunya entre els anys 50 i 70 a la recerca d'una vida millor.

L'elecció d'un home nascut a Andalusia i a més a més d'origen humil va trencar un mite anacrònic: el que deia que la màxima magistratura catalana estava reservada a catalans de diverses generacions i de procedència social acomodada.

Desafiaments i banderes

Montilla va començar el mandat amb una necessitat peremptòria: posar fi a la insensatesa suïcida del tripartit. També amb un desafiament

personal: aclarir els dubtes sobre el seu lideratge, sobre la dimensió de la seva ambició política i sobre la seva capacitat per encarnar l'aspiració d'un poble. Amb una bandera: la política social. Amb dues tasques fonamentals: aconseguir un finançament autonòmic satisfactori i un desplegament àgil de l'Estatut. I amb un objectiu estratègic: desancorar el debat polític de l'eix identitari (Catalunya-Espanya), desplaçar-lo cap a l'eix ideològic (esquerra-dreta) i fer del PSC la força central del país.

Resultats diversos

Dos anys després, a l'equador de la legislatura, els resultats d'aquests desafiaments són diversos. L'aliança tripartida sembla haver trobat un cert assossec. Els tres socis mantenen punts de discrepància (com la llei d'educació i el quart cinturó) i alguns encara sucumbeixen sovint a la temptació del tacticisme naïf, però ja sense la tremenda pulsó autodestructiva del primer tripartit.

A aquesta estabilització hi contribueix sens dubte el forcejament crònic entre Artur Mas i el seu soci Josep Antoni Duran Lleida, que obstaculitza greument els esforços del líder de CiU per armar una estratègia de cara a les pròximes eleccions. Montilla i Duran s'emparen mútuament i es vesteixen de centrisme, mentre empenyen la imatge de Mas cap a un extrem del tauler.

El lideratge de Montilla és una de les dianes preferides per l'oposició per disparar les seves bateries. De fet, l'acusació més recurrent de CiU i el PP al Govern és que el president no té capacitat de direcció i que el seu Executiu llangueix de paràlisi.

¿Actitud o posició?

Montilla ha contradit aquestes acusacions amb la seva determinació en la disputa amb el Govern de José Luis Rodríguez Zapatero pel finançament i el desenvolupament de l'Estatut. Una actitud que no només és celebrada pels seus aliats, sinó que fins i tot ha merescut el reconeixement públic de l'expresident nacionalista, Jordi Pujol.

El PSC no havia mostrat mai tanta fermesa davant del PSOE. Tampoc mai havia governat Catalunya. Potser no és, doncs, un canvi d'actitud, sinó de posició.

Sota el signe de la crisi

El primer terç del mandat es va consumir en tot un seguit de crisis infraestructurals (apagada, fiasco de Rodalies, esvorancs de l'AVE, sequera). I la segona meitat comença sota el signe implacable d'una crisi econòmica de profunditat i durada encara desconegudes.

Les anotacions relatives a les polítiques econòmica, industrial i laboral omplen des de fa setmanes l'agenda del president. La crisi castiga les famílies i les empreses i crea angoixa social. I això obliga el Govern, com ja ha reclamat ICV-EUiA i ha admès el PSC, a reorientar algunes de les seves prioritats.

I, per aquestes mateixes raons, la crisi pot facilitar a Montilla la tasca de portar el debat polític a l'eix ideològic. No en va les polítiques industrials, d'ocupació i de protecció social, que són els principals instruments de qualsevol govern per plantar cara a la crisi, basculen sobre l'eix esquerra-dreta.

La cara més negativa del balanç la presenta el desenvolupament de l'Estatut. Des que va entrar en vigor la Carta, la comissió Generalitat-Estat s'ha reunit cinc cops i només ha aconseguit tancar un grapat de traspassos de poca envergadura. El símbol de la morositat del Govern central és Rodalies. El seu traspàs ha estat rebutjat en dues ocasions per Montilla per no complir les condicions exigides per la Generalitat.

L'espasa del Constitucional

La resistència de l'Administració central no és l'única ombra que plana sobre l'Estatut. N'hi ha una altra de més negra: la que projecta l'espasa del Tribunal Constitucional. Un tall d'importància podria generar una desestabilització aguda del tauler català. Tot i això, el temor del president és més petit des que ERC va anunciar que no trencarà el tripartit encara que el TC lamini la Carta i des que Unió, amb l'enuig de Convergència, defensa una resposta unitària liderada per Montilla.

La mare de les batalles

Tots els desafiaments que la legislatura planteja al Govern de Montilla es podrien resumir en un: el finançament. La pugna pel nou sistema (fonamental per afrontar la crisi) és la mare de totes les batalles que s'han entaulat i s'entaularan aquest mandat. Fins al punt que el resultat del conflicte tenyirà, per bé o per mal, el conjunt de l'actuació governamental i la imatge de Montilla. El tripartit s'ho juga gairebé tot a aquesta carta. També en dependran les relacions entre Montilla i Zapatero i, en conseqüència, entre el PSC i el PSOE.